

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük. XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1893. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**

Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

A kormányválság.

Mi az újság? Anyit tudunk, hogy még semmit se tudunk.

Románia csillaga, a petróleum gróf elpárolgott, a mint elpárologtak azok a remények, melyeket sok jó polgártársunk a romániai petróleumbányák sikeréhez fűttek. A különbség csak az, hogy akkor átkozódtak az emberek, most pedig kacagnak. Kacagnak gúnyosan, a szívük mélyéből, hogy mit akart a petróleum-gróf Magyarországon?

Khuen-Héderváry, a legújabb miniszterelnök-jelölt már okosabban csinálja a dolgát. Nem megy fejfel a fálnak, hanem ajtót keres, a hol bejuthat. Kérdezősködik, kutat. Udvarias, mint a hogyan ily nehéz helyzetben udvariasnak lenni illik. Csak akkor akar Magyarország miniszterelnöke lenni, ha lehet, ha existálhat. Neki nem elég a Felső parancsa, hanem a nemzet szívének lüktetését is meg akarja ismerni Tárgyal az ellenzéki pártokkal.

Anyi minden kombináción, minden tervezetesen keresztül is átesillámlik, hogy nemzeti engedmények nélkül senki s így Khuen-Héderváry sem boldogulhat. Ezt már Bécsben is belátták és beismerték.

A néppárt várakozó álláspontot foglalt el. Liberális pártalakulással szemben mindenkor hangsúlyozza, hogy keresztény alapon áll. A régi rendszer (a Bukotté) az első esatásorban fogja találni a néppárt tagjait. Annak visszajönni nem lehet és nem szabad soha. De ha a régi nemzeti párt szélesebb, erősebb alapot nyer az új kormányalakulásban, a néppárt nem gúrdit urjába akadályokat, hiszen a nemzeti követelmények terén ugys egy keréknyomba vágnak.

Ismételjük, a mit már eddig többször hangsúlyoztunk, hogy ebből a küzdelemből csak a nemzet kerülhet ki megizmósodva.

UJDONSÁGOK.

— **Követendő példa.** A győri szent Benedek-rendi főgimnázium eretségit tett katolikus növendékei szabad akarattól elhatározták s becsületszavukkal fogadták, hogy sem a szabadkőművességnek sem a katolikus anyaszentegyházról tiltott más, bármilyen nevezendő tükös társulatnak tagjai sohasem lesznek. Erre a következő nyilatkozatban kötelezték magukat:

Nyilatkozat.

Mi aluhrottak, a győri bencés főgimnáziumnak az 1902–1903-ik évben végzett növendékei látva egyrészt azon óriási veszedelmet mely a szabadkőművesség által az egyházat, az államot és a társadalmat egyaránt fenyegeti, másrészt meg követe Deák Ferencet, a hazafiságnak s becsületességnek a világtörténelemben csaknem páratlanul álló mintaképét, ki a szabadkőművességet egyenes és nyílt lelkületével, vallásos és hazafias érzéseivel összeegyeztethetőnek nem tartotta: elhatároztuk és becsületszavunkkal fogadtuk, hogy sem a szabadkőművességnek, sem katolikus Anyaszentegyházunktól tiltott más, bármilyen nevezendő tükös társulatnak tagjai soha nem leszünk.

Kijelentjük egyuttal, hogy ezen elhatározásunkról sem a főtisztelendő igazgató urnak, sem a tanári karak tudomása mind e mai, aluhrott napig nem volt s épen ezért ők erre sem rá nem beszélhettek, sem nem kényszeríthettek, annál kevésbé, mert mindenkinek a

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Az új helyesírás.

Írta: Miklósi.

Az ember helyesírása műveltségének — főleg olvasottságának — fokmérője. Ezen elv, sajnos, nem valami kedvező statisztikát ad még Magyarországon sem; pedig a mi helyesírási szabályzatunk a szomszéd művelt nemzetekéhez viszonyítva még a legkönnyebbek egyike. De hát a „helyes“ írási pontosságot, mint alkalmatlan külsőséget sokan nem sokba veszik. A gondolat a fő, a tartalom a lényeges; az írás csak arra való, hogy bensőnk állapotát — gondolatban s érzésben! — azokkal is megismertessük s megértessük, kik tőlünk távol vannak.

Es szinte különösnek tetszik, hogy a mai lázasan rohanó s élni siető korban helyesírásunk fejlődésében s fejlesztésében olyan nehézkesen tudunk előbbre haladni a hasznót, a praktikus elveket nézzük s alkalmazzuk; „a kevés munka nagy eredmény“ elve általános s mégis ragaszkodunk a régebb megszokottságunkhoz, pedig ez határozottan észszerűtlen, de meg nem is ősi hagyomány. Ertem az egyszerű c alkalmazását a cz helyett.

A most is használatos latin betű írásunkat bizonyára Szent István korában, a vallással együtt fogadtuk el a pannóniai katolikus szlávoktól, a kik pedig az olaszoktól vették át. Régi emlékeinkben s a kódexekben egészen a 16. század elejéig majdnem teljesen kivétel nélkül az egyszerű c betűt találjuk a c hang jelölésére.

Ezt tehát már a régiség, a kedves hagyomány is ajánlja. Utóbb igaz, hogy *cz*-vel, *ch*-vel, *irtak* a c hangot, de már Dugonics óta ismét vissza térnek némely írók az egyszerű *c*-hez. Ennek az egyszerű *c*-nek nagy harca volt már a *cz*-vel s sajnos még manapig sem teljes annak a diadala. Pedig pártfogói s harcosai között nem kisebb emberek is voltak, mint Kazinczy Ferenc, sőt Toldy Ferenc is, ki az Akadémiának főtükára volt. Az Akadémia megalakulásakor 1830-ban Révai elvét fogadta el s benne a *cz*-et is. De már akkor voltak rebullis akadémikusok, amint 1855-ben olvassuk: Az Academia által föllított szabályoknak még magok az Academi tagjai sem hódolnak. Az egyszerű *c* mellett küzdött egy Czuczor G., Fogarasi J., Ballagi M., Hunfalvy P., Brassai S., de talán mégis legtöbbit használt e betű elterjedésének *Szörényi József* nyelvtana, melyben a 25. lapon így ír. „Mint hogy a *cz* egyszerűsítésénél (mint többi két jegyű betűnk körül kívántatnak) sem új jegyre, sem változtatásra, megszokásra szükség nincs... ezen jegyet, észszerűen csak eredeti alakjában — az egyszerű *c*-ben — lehet helyeselnünk.“

De hát mindig voltak s még ma is vannak, kik elégséges oknak tartják a *cz* mellett azt, „hogy a latin változó hangzsu *c*-je a magyar *c*-nek egyforma hangzásával szemben zavarba ejtené a magyar olvasót, ugy hogy a *cammog*, *cakó*, *cók*, szokat így olvasná hírtelenében: *kammog*, *kakó*, *kók*.“ De ez az óvatosság fölösleges.

Mert ha oly szöveget olvas valaki, melyben latin s magyar szó vegyest fordul elő, akkor ugys fog az illető vigyázni, s ekkor a *c* nélkül is óvatos lesz s felismeri mindjárt az első pillanatra, melyik szó magyar s így melyik magyar kiejtésű s viszont, melyik szónak latin a gyökere, tehát latin a kiejtése. Akárhányszor megtéved az

ember szeme s bizony nem csak a *c* betűnél de egyéb esetekben is idegen kiejtést használ az ember. Emlékszem rá, Perboire János Gábor életrajzában az egyik fejezetnek az volt a címe; Perboire chinai sikerei, — s egy valaki így olvasta hírtelenében: *Perboire chinai „szikerej”* — s csak a kiejtes után vette észre, hogy a *sikerei* magyar szó s így *s*-et kell ejtenie, hogy az *i* a tobbes birtoknak a ragja. — Ez tehát nem elégséges ok.

Az Akadémia ugynevezett „vaskalapos“ tagjainak második oka a *cz* mellett az, hogy „az egy betűnek egyszerűsítése mindaddig, míg a tobbi kettős jegyű betű épségben marad, csekély hasznót hajtana írásunkban.“ Ez az argumentum pedig egyszerűen neveléses és mint ilyen nem alhatja meg a helyet, pláne egy tudós társaságban. Örülünk kelene, hogy legalább abban, amiben modunkban van, elhagyjuk a fölösleges betűt. Mert dobjuk el magunktól a csekély hasznót, mikor igen csekély kockázattal — az első argumentonál, mert az mégis valami! — elérhetjük.

De hiszen manapság már ugys meglehetősen megszoktuk az egyszerű *c* következetes használatát s bizony alig fogja ma a *cukrol*, *kukor*nak olvasni vagy a *cök-mök-öt kók-mök-nak*; vagy „A jó *palócok*“ at „*palókok*“ nak! A *c* meghonosodását pedig újabb időben nagy részben az egyes hírlapoknak köszönhetjük. Már 1869. óta négy lap ír egyszerű *c*-t; azóta pedig, főleg a legutóbbi időben majdnem minden jóra való újság ezt alkalmazza, mert hiszen, határozottan könnyebb és egyszerűbb. Még ha nem *c* betű volna a *c* mellett! Hiszen *c*-en ennek a betűnek a kiírása a legnehezebb, pláne a gyorsan dolgozók érzik ennek a cik-cakkos, aprókecs részleteit s ezek nehézségeit. A kis tanuló fiu pedig egyáltalán

Mai lapunk 4 oldal.

szabadakaratából és tetszésétől függ aláírás csak akkor történt meg, mikor az intézetnek tagjai már nem voltak.

Kérjük továbbá főtisztelendő Acsay Xav. Ferenc igazgató urat, kegyeskedjék ezen eredeti „Nyilatkozat”-ot a főgimnázium, vagy a székhézh levéltárában megőriztetni.

Kelt Győrött, 1903. június hó 16-án.

Bárony Béla, Bély Andor, Buday Andor, Csizmadia László, Czillinger József, Dolovcsák Dezső, Drobní Lajos, Ecker Károly, Fillingner Gyula, Freyler József, Gaal János, Gerő Szilveszter, Ghyczy János, Grábics Henrik, Grész Ödön, Gyapai Kornél, Hasenfraz Antal, Horváth Abel, Horváth Pál, Kaszás Jenő, Kleindl József, Kocsis József, Koller Jenő, Komjáthy Vidor, Komonczy Gáspár, Korencsi Lajos, Kozó Fábrián, Kránitz János, Krisztkovich Antal, Lengyel István, Levóczyk Andor, Magasházi Pál, Mohácsi Lajos, Németh Mátyás, Petrowsky István, Pintér Ernő, Polgár Aladár, R. Prikkel Mihály, Saly Árpád, Schandl József, Schimpl Károly, Simon Gellért, Schranc Pál, Szarányi János, Sztanokovits Mihály, Till Vilmos, Tóth Aladár, Varga István, Varga Sándor, Vér Vilmos, Vizkelety Béla.

Rauscher Béla előléptése. A sok előléptés közül, melyben a déli vasút székesfehérvári tisztikara és kezelőszemélyzete részesült, kétségtelenül városzerte Rauscher Béla előléptése keltette a legnagyobb örömet. Rauscher Béla, a déli vasuti műhely főnöke, mint ilyen címzetes főfelügyelő *valóságos főfelügyelő* nevezetett ki. Egy derék, munkás és bölcsen vezető főnök érdeme nyert e kinevezés által méltó jutalmat s mert előléptése dacára a székesfehérvári állomáson meghagyatott, joggal hihetjük, hogy hamarjában nem is szőlője el innen hivatása. Az ő nemes ambíciójára, a közügyek terén kifejtett tevékenységére szükség van e városnak, gondos, atyai vezetésére pedig a székesfehérvári vasuti műhelynek. Mídonn ezt mi is a város és alantosai érdekében óhajtuk, egyuttal előléptetéséhez öszintén gratulálunk.

Rauscher Béla főfelügyelőn kívül még a következő jelentősebb előléptésekről számolunk be. Pálmay János gépész-mérnök, a ki a közel-műhelyben elhunyt Gödl Károly műhely-alfőnök tisztét tölti be, felügyelői címet nyert. Előléptetésben részesültek: Bátky Endre ellenőr, Fritsz Sándor mérnök, Szieber Sándor és Laczófy Jenő

nem érti meg, miért kell a c mellé, mikor az magában is c-nek ejtendő, még a z betűt is oda-biggyeszteni. Főlöszeges!

Újabb helyesírásnak másik haszna az *aki, amely, ami, amenyit, ahogy, amint* stb. vonatkozó névmásnak s a hozzájuk tartozó kötőszóknak egybeírása. Ezt a *hivatalos* újítást nagyon élesen megtámadta Gyulai Pál a Budapesti Szemle májusi számában; pedig ez sem Simonyi Zsigmondnak a fejből került ki először, bár ő ennek a nagy harcosa. Már az akadémiai Nagy Szótári bizottság 1862-ben (Czuczor, Fogarasi és velük Toldy s Joannovics) ezt az egybeírást ajánlották. De ellenük volt Budenz s főleg Arany János, kinek érveivel támadta Gyulai Simonyt az említett folyóiratban. Ez az ugynevezett *akiháború*, melynek bizonyára az egybeírás lesz a diadala. Ennek is megvan a józan alapja s a célszerűsége. De ezeket most nem hozom elő, mert a c-vel ugyanis sokat vesződtem s a sok nyelvészkedés még meg fog ártani, a m. t. olvasóknak. Tény s örülhetünk neki, hogy ezt az írásmódot egyes újságok szintén elfogadták.

A harmadik *újítás*, már egy kissé korainak mondható. Kétségtelen, hogy teljesen egyszerű, de talán most még erre nem érett meg a mai magyarság. Ertem a sokat hánytorgatott s nagy küzdelmet előidézett 3. §-t, mely szerint a *kétjegyű* betűkben, minők ly, gy, ty, cs, zs, sz, nyújtás esetén könnyebbég okáért csak az első jegyet kötöztetjük, p. *kömy, rossz, meggy, annyi, poggyász, hattyú, szisszen, vesszük, óccsa, asszonnyal, királyal, mellyel* stb. Ezt gyerekkorunkban mi úgy tanultuk, hogy ha a kettőzötés ragozás után keletkezik, akkor teljesen ki kell írni mind a két kétjegyű mássalhangzót; ellenben rövidíthetjük, vagyis csak a másodikot írjuk ki teljesen s az elsőből a második betűt elhagy-

művezetők, Tangi Izidor és Kundl Ferencz h. művezetők; a forgalmi osztállyal Sallay Izidor ellenőr, Adler Zsigmond állomáskezelő, stb.

Adományok az Örökimádás templom javára. Lapunk mult számában említettük, hogy az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás templom Székesfehérvár városi bizottsága a mult év szeptembere óta 250 koronát küldött Budapestre a nagybizottsághoz a templom céljaira. Mint értesülünk, az összeghez a következők járultak nagyobb adományokkal: a székesfehérvári városi takarékpénztár 25 koronával; a fejérmegyei takarékpénztár 20 koronával; a kereskedelmi bank 20 koronával; N. N. 120 koronával.

A vásár. Sip, dob, verki, komédia, óriás ó lábu borjú, gyótsfotográfia volt bőviben, ember is volt, állat is volt elég, a vásár tehát elég élénk képet mutatott. Ezen kívül persze az a fontos dolog, hogy a vásár, főleg az állatvásár jobban sikerült, mint hinni mertük volna. Még szombaton semmi élenkség sem volt tapasztalható, idegenkörülsz sem voltis nem csoda, hogy általános aggodalommal nézett a kereskedő- és iparos osztály a vásár elé. Az a körümeny azonban, hogy a megyében a folyton uralgó száj- és köpürimájás miatt már hónapok óta nem volt marhavásár, sejtetni engedte, hogy a fejérvári marhavásár nagyforgalmú lesz. Ugy is történt. Felhajtott 3200 szarvasmarha, ebből eladott 1792. Ló és csikó 4075 került piacra, eladott 1715. A felhajtott 60 drb. sertés mind vevőre talált. A kirakodó vásár is a jobbak közé tartozik. Bár a hétfői rossz idő főleg a kereskedőknek sok kárt okozott, általában az előző vásárokhöz képest a helyzet sok tekintetben javult.

Még egy fontos dologra kell felhívniunk a város közönségének figyelmét. A ki egy kissé figyelő szemmel kíséri egy-egy vásár lefolyását, észreveheti, hogy rendőrségünk mily emberfeletti munkát végez ily alkalommal s bármily odaadással teljesítse is kötelességét, ily nagy területen az igényeket ki nem elégítheti. Nem 18 rendőr, de 60–80 rendőr is találna munkát ily kiterjedésű vásár alkalmával. Nem említettük egyebet, csak azt, hogy a forgalom főútonalán, a Nádor-utcan egyetlen egy rendőr ellenőri a rendet s ha az esetleg funkcionári kénytelen, akkor a felügyeletére bízott terület őrizetlen. Vagy nem komikus dolog-e, hogy a torlóások megszünte-

juk, ha a kettős vagy helyesebben hosszú két jegyű mássalhangzó keletkezése ma már nem mutatható ki a ragozás szabályai alapján. Vagyis össze, asszony, annyi, míg ellenben: asszonnyal, királyal, melylyel.

Igaz, hogy ez a szabály „hibás hangtani alapon épült” fel, mert össze ebből keletkezett *össze*; asszony meg ebből: *ahszoxy*. (Hajotti beszédben még így van: „Es vimagguc szen *ahsin* mariat”), annyi pedig *aznyi*-ből, hosszú meg *hoszju*-ból; de hát ezekben ma már nem érezzük az összetételt s ezért nyugodtan írjuk úgy, mintha nem is ragozás vagy összetétel után jöttek volna létre, hanem eredeti törzesszók volnának.

Téves — mondom — e nyelvtani szabály, de ez az újítás mégis korai még. Ez ott van most, ahol volt a c a 40-es években vagy az *aki* a 60-as években.

A negyedik *újítás* az idegen szók jórészenek meghonosítása. Sok idegen szónak adott honosságot *Wlassics* miniszter kívánságára *Simonyi* Zsigmond egyetemi tanár. S ez teljesen helyes s nagyon könnyíti az írást. Miért ne írhatnánk *gimmáziumot, filozófiát, fizikát, telegráfot, dtjteritist, szociológiát, pedagógiát, prózát, poézist* stb.

A többi pontokban megegyeznek az akadémiai s a *Wlassics* — Simonyi-féle *hivatalos iskolai* helyesírás. Örüljünk neki, hogy végre *szabad* most már hivatalosan is követni az *egyszerűbb s természetesebb* írásmódot. És én azt hiszem, az iskolákra van joga az oktatásügyi miniszternek rendet kívánni s alkalmazni a zavar helyett.

A két bizonytalanság kérdése más kérdés.

tése végezt egy-egy rendőrkapitány kénytelen közbelépni? Hisz azokra magasabb szakértelmet igénylő teendők várnak, a melyek elintézését a törvény értelmében másra át nem ruházzhatják. Ezen a bajon feltétlenül segíteni kell.

Bimbó-hullás. Nem ismerte még az élet tövisét, ártatlan lelkét fényes tisztaságában adta át az Urnak. Hervadásra lilomhullás volt s a hogy az utolsó rózspír is elszállt orcájáról, Istenbe vetett erős bizodalommal, gyermekége dacára is törhetlen hittel hagyta el a szeretetnek szülői tanyáját, hogy felcserélje az angyalok örök boldogságával. A mit itt hagyott a földön, nem az ő bánata, nem az ő fájdalma: a gondos, a szerető szülők, a kiknek bebeléről egy év alatt immár a második angyal jut az Eg trónjához. Az ő imájuk adjon a szülői szeretet győrelem elviseléséhez elég erőt, a mi részvétünk pedig legyen gyógyír a megtépett szívbebre.

Fekete Ilonkát, Fekete Géza kávéháztulajdonos leánykáját gyermekégekének 13-ik évében vírágravataláról már a temetőbe kísértük. Báró *Gudáncs* Ervin szent-széki úlnök, szemináriumi spiritalis végezte a temetési szertartást, melynek gyászpompáját a „Polgári dalkör” nagyban emelte. A ravatal koszorus-zalagjain a következő feliratokat olvastuk:

Feljethetetlen gyermekünknek — Boldogtalan szülői. 69. sz. gyalogezred tisztikara — Emléklül. Sz.-Fehérvári Kerékpár Egyesület. Jámbor Mihály es neje — Ilonkának. Othon kavéhez személyzete — Ilonkának. Laufenauer Margit és Ida — Ister vedel Ilonkáknak. Námessy Mariska — (csokor.) Csütörtöki asztaltársaság. Sz.-Fehérvári Polgári Dalkör — Részvéte jelöl.

Jubileumi ünnepély. Mint már jelezttük, a a székesfehérvári déli vasuti műhely dalegesületé vasárnap, azaz június hó 28-án a polgári lövöldes összes helyiségében *10 éves fenállásának emlékére* a budapesti „Polgári dalkör”, a székesfehérvári „Polgári dalkör”, a székesfehérvári „Ev. ref. dalkör” közreműködésével jubileumi ünnepélyt rendez, mely előreláthatólag fényes sikerrel fog végződni. Az ünnepély programja a következő.

Delelőtt.

- 9 órákor gyülekezés a déli vasuti tisztikari tekepalya kerthelyiségében.
- 10 órákor hálalaó istentisztelet a ciszteriták templomában (indulás 10 órákor), az istentisztelet alatt Bethoven „Isten áhosszge”-t éneklí a Budapesti Polgári Dalkör. Kreutzer K. egybeküültünk, Oh nagy Isten c. éneket éneklí a Szekesfehérvári Délvasuti Dalárda.
- 11 órákorí szgyülés a polgári lövöldes nagytermében.
- 1 órákor társasébed ugyanott (egy teríték 2 kor.) Előjegyzeni lehet a dalegyet helyiségében (Széchenyi-utca 3.) Mihályi Ferenc és Tremök Ferenc vendéglőjében.

Délután.

- 3 órákor sétahangverseny, tekeverseny és kerékpárverseny. Azonkivil különféle trétás szórakoztató, többek közt amerikai léguasut, (újdoság) plasztikon stb.
- 5 órákor a dalhangverseny kezdete, melynek műsora: a.) Erkel F. „Hymnus” (összkar) éneklí az egyesült dalárdák. Jámbor Zsigmond karnagy vezetésével. b.) Huber K. „Fohász” éneklí a budapesti polgári dalkör karnagy Stark Henrik. c.) Meder M. „Zug az erdő, hull a levél” éneklí a sz.-fehérvári polgári dalkör, karnagy Medgyessy József. d.) Sz. Nagy I. „Turista induló” éneklí a sz.-fehérvári ev. ref. dalkör, karnagy Jámbor Zsigmond. e.) Szentirmay „Felhő és napsugár” éneklí a sz.-fehérvári délvasuti dalárda, karnagy Jámbor Zsigmond. f.) Lányi E. „Kuruc dalok” (a budapesti polgári dalkör pályázatán 200 koronával jutalmazott kar) éneklí a budapesti polgári dalkör, karnagy Stark Henrik. g.) Egressy „Szózat” (összkar) éneklí az egyesült dalárdák. Jámbor Zsigmond karnagy vezetésével.

Az ünnepély kedvezőtlen idő esetén is megtartatik. Megjegyezzük még, hogy a lövöldes helyiségei ez alkalommal villamos világítással lesznek világítva. Belépő-díj: Személyijegy 1 k. 20 f., családjegy 2 k. 40 f. — A tánc este 8 órákor kezdődik.

— **Közyüllési tárgysorozat.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. hó 25-én d. e. 9 órákor a városház nagytermében *rendes havi közgyűlést* fog tartani a következő tárgysorozattal:

1. Az 1901. és 1902. évi utadó zárszámadás tárgyában.
2. Városi tanács előterjesztése a női kézimunka kiállítás jövedelméből létesített iskolai alapítvány tárgyában.
3. Kiadó hivatal jelentése a Papnövelde-utca rendezése tárgyában.
4. Kiadóhivatal jelentése a Dombos-szigeten létesítendő kút helyének megvétele tárgyában.
5. Városi tanács előterjesztése a most épülő gyalogsági lak-tanya telkéről való vízvezetés tárgyában.
6. Városi tanács előterjesztése utca szabályozás folytán Egyed Sándor palota-utcai telkébe eső 5 négyszög ű városi terület eladása tárgyában.
7. Városi tanács előterjesztése Fröschl Ferenc és neje malom-utcai házuk eladása tárgyában.
8. Városi tanács előterjesztése a szénkőneg raktár kezelése tárgyában.
9. Városi tanács előterjesztése a sörház malomnál szükséges helyreállítások tárgyában.
10. Városi tanács előterjesztése a város esatonmázási terveinek elkészítésére vonatkozólag.
11. Városi tanács előterjesztése a felsővárosi plebania épület kapualjának helyreállítása ügyében.
12. Városi tanács előterjesztése a Font házban levő boltok újabb bérbeadása tárgyában.
13. Városi tanács előterjesztése a színházi szabályrendelet módosítása tárgyában.
14. Városi tanács előterjesztése Szabó Bakos András indítványára vonatkozólag a színházi jegyek elárúsítása ügyében.
15. Városi tanács előterjesztése a színházi sörösarnok évi bércének leszállítása tárgyában.
16. Városi tanács előterjesztése a kért detektiv állás rendezésére ügyében.
17. Városi tanács előterjesztése a Rákóczy szobor felállításának anyagi támogatása tárgyában.
18. Városi tanács előterjesztése Chat Vilmos és Hollós József villamvilágítási szakértők díjai kiutalványozása iránt.
19. Városi tanács előterjesztése Pap Ferenc és Magyar János díjnokok napidíjai felemelése tárgyában.
20. Városi tanács előterjesztése Szabó Ferenc kérvénye tárgyában, a Pirosalma-féle teleken 27 tórkép számú ház-hely eladása ügyében.
21. Városi tanács előterjesztése az utkaparók nyugdíj ügyében.
22. Városi tanács előterjesztése a kereskedelmi és iparkamarai tagok megválasztása ügyében.
23. Városi tanács előterjesztése a kereskedelmi és iparkamarai tagok választását eszközölő vegyes küldöttség tagjainak Fejérvármegye részéről történt megválasztásuk tárgyában.
24. Városi tanács előterjesztése Gebhard Bódog penztárnoknak adott fizetési előleg tárgyában.
25. Városi tanács előterjesztése Arad szab. kir. város feliratát a házadó törvény módosítása tárgyában.
26. Győr szab. kir. város közönsége megküldi a képviselőház jelenlegi meddő tanácskozási módja folytán előállított törvényen kívüli helyzet megszüntetése iránt intézett feliratát.
27. Csanád vármegye közönsége megküldi az utadoról szóló 1890. évi I. t.c. módosítása tárgyában intézett feliratát.
28. Városi tanács előterjesztése Lidolt György és neje által megvenni szándékolt 4 négyszögűl utcaterület eladása tárgyában.
29. A városi árvaszék jelentése a gyámpéruzár kezelésére nézve kibocsátott belügyminiszeri rendelet következtében szükséges intézkedésekről.
30. Polgármester indítványa a városi hivatalokban Július, Augusztus és Szeptember hónapokra a hivatalos órák megváltoztatása iránt.

— **Lábficamító gödrök.** Évről-évre tapasztaljuk, hogy ezen idő tájban a Budai-uton, túl az Erzsébet-ligetén apró gödröcskék keletkeznek. Az úttest két oldalán, a gyalogjárónak megfelelő padkán egymástól 30—40 lépésnyire mintegy 15 cm. mély gödrök ezek s céljuk a nem eléggé domboru országúton összegyülemlett víz levezetése. Bárkinak az agyában szülemlett meg ez a gondolat, helyesnek nem mondható, mert előbb-utóbb egy-egy lábtörés fogja igazolni veszedelmes voltát. Ez az út ugyanis a szőlőhegyre vezet, figyelembe kell tehát venni, hogy nem mindenki ismeri a bor erejét s nem tartozik a ritkaságok közé egy-egy kompániának kapatos bevonulása. Ilyenkor aztán egy ilyen menetkádaly könnyen lehet végzetessé. Talán másképp is meg lehetne oldani a kérdést?!

— **Beírások a felsőkereskedelmi iskolába.** A székesfehérvári felsőkereskedelmi iskolában a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1901. évi május hó 9-én kelt 29217-ik számú magas rendelete folytán a tanulók felvétele és beírása *június hó 30-án és július hó 1., 2. és 3-án* eszközöltetik és ugyanekkor fizetendő a felvételi, illetve beíratási díj is, melynek lefizetése ellenében a tanulók beírási igazolványt kapnak. Az osztályfőnöknek való jelentkezés, valamint a beírás folytán a még fennmaradt helyekre szeptember hó 1., 2. és 3-án történik.

— **Rendelet a romániai zsidók ellen.** Nagyon jól tudjuk s városunkban is gyakran tapasztaltuk, hogy pajeszes és kaftános zsidók lepik el a vidéket a nélkül, hogy a hatóság csepről-eszetre iparkodott volna ezekről a ragadós alakoktól megóvni a város közönségét. A „Belügyi Közlöny” legutóbbi számában *Gulncr Gyula* államtitkár aláírásával egy rendelet jelent meg, melyet szó szerinti szövegében a rendőrhatalóságok szives figyelmébe ajánlunk. A rendelet a következő:

„Mint hogy Brassó vármegye főispánjának jelentése szerint a Romániából kivándorolt s oda ismét visszatérő vagy visszatoloncolt zsidók a román határon, ha utlevél nélkül vannak, visszautasítottak, felhívom a címet, hogy intézkedjék, miszerint a Romániából kivándorolt és utlevél nélkül talált zsidók a román határra ne toloncoltassanak, hanem a fenálló toloncszabályzat értelmében illetőségük előbb állapíttassék meg, vagy amennyiben ez csak hosszadalmas tárgyalás során volna eszközölhető, az ország területéről kiutasítsassanak.”

Valóban közös óhaj, hogy ennek a rendeletnek eredménye is legyen, nehogy a Romániában megunt s kiutasított zsidók nálunk letelepedjenek.

— **Villámcsapás.** A tegnapi reggeli égi háboru nagy veszedelemmel fenyegette a helybeli villanytelep hálózatát. Rettenetes menydörgés közepette ugyanis egy óriási dübörgés volt hallható, mely a villany- és gáztelepen óriási riadalmat keltett. A villám ugyanis leütött a villanytelepre, de szerencsére a nagyobb veszedelmet megátolta a vezetékhalózat erőssége. Már a délelőtti órákban próba-világítást tartottak s konstataálták, hogy a vezetékhalózatban a villám kárt nem tett. Sokkal nagyobb veszedelemtől tartottak a gáztelepen. A szomszédban észlelhető óriási erős villámütés hatása a telefonhálózat révén a gáztelepen is érezhető volt, a mennyiben a gázfejlesztés folyamán mindég van valamelyes illanó gáz. Ez fogott tüzet s a levegőben röppenő égő csikok láttára a munkások annyira megijedtek, hogy futva hagyták el helyüket, mert a robbanást elkerülhetetlennek hitték. A néhány percig tartó ijedségen kívül azonban mi sem történt.

Ugyanezen időben még egy helyen tett látogatást a villám. A csikvári sorompó kíményébe ütött le úgy, hogy az nyomban le is dült. A kíményen kívül a házban egyéb kárt nem tett.

„**Nevelőnek ajánljuk egy theologus a szünidőre.** Címe megtudható e lap szerkesztőségében.”

— **A szerelem gyilkosa.** Önzetlen szívvvel szeretett Keszi Julianna igari (Fejérm.) hajadon, de mint annyi más, családott ő is. A legény hittegette-csalogatta egy darabig, s mikor már leányfővel anya lett, akkor látta csak, hogy a legény csábító szavait nem szeretet sügta. Ez a gondolat esztét vette. Bánkódásban kétségbeesett, örüllési ruham vett rajta erőt s az áldozat önmagán kívül bűnös szereleme gyümölese, az árthatan gyermek lett. A szerencsétlen leány ugyanis örüllési rohamában egy konyhakéssel darabokra vágálta gyermekét s véres munkájában szótlan gyönyörködött, míg nem a hatóság letartóztatta.

— **Állatgözségügy.** Keresztes községben a szájsz. és körömfájás felépett, miért is a közvég zár alá vétetett.

— **Értesítés.** Van szerencsém a nagyérdmű közönség szives tudomására hozni, hogy nagy fáradság és anyagi áldozat árán sikerült Magyarországnak legelső és legnagyobb *Mozgó-fénykép vállalatát* 10 előadásra megnyerni. A vállalat *június hó 25-étől* (csütörtök) kezdve a *Hazám* kávéházban válogatott műsorral fogja a n. é. közönséget szórakoztatni. Belépti díj nincs. Kezdeté este 9 órákor. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Számos látogatásért esd *Jámbor Mihály, a Hazám* kávéház tulajdonosa.

— **Lopások.** *Vogl Sándor* zámoslyi bértől f. hó 20-án reggelre 6 csomó takarmányt 70 kor. értékben elloptak. A károsult feljelentése folytán a csendőrség megindította a nyomozást s csakhamar kitudódott, hogy a tettesek id. és ifju *Lepényi Pál* zámoslyi lakosok, a kiknél 2 csomó takarmányt még meg is találtak. Tettüket beismerték, ügyük a járásbírósal elé kerül. — *Takács Katalin* bodajki illetőségű csavargó f. hó 20-án *Weivald György* forgó-utcai lakostól koldulás közben két fejkendőtt elloptott. Idejekorán elcsipték s átadták a rendőrségnek, a honnan a bírósághoz került. — *Sándor Teréz*, ez a teljesen elzüllött utcai perfinda vásár napján a *Zichy-ligetben* ütött tanyát s ott botránkozott a vásáros közönséget. Csatanolása közben *Tálos Sándor* koltai (Komáromm.) illetőségű bábos segéddel kötött barátságot s ezt fel is használta, a mennyiben 22 koronát tartalmazó tárcáját ellopta. A károsult legény feljelentésére a rendőrség egy sár-utcai szatócs üzletében elcsipte a jeles firmát, a kinél még a pénz meg is talátott.

Egy kiváló jó *Büzenorfer-féle zongora* eladó. *Özv. Walper Mihály* nálánál *Zófia*-a. 2. sz.

— **Betörés fényes nappal.** *Velencéről* írják lapunknak, hogy ott *özv. Ferenczy Jánosné* magánzónót f. hó 19-én fényes nappal kirabolták. Nem lévén otthon, a lakáskulcsot egy sertés ől alatt elrejtette s alig hogy haza tért, észrevette a lakásán történeteket. A bezárt almáriumot alkulcsal kinyitották s onnan 3 drb. 10 koronás aranyat, 1 drb. 20 koronás és 5 drb. 10 koronás bankjegyet s több ezüst és rézpenzt mintegy 140 korona értékben elvittek. Bár a csendőrség azonnal hozzálátott a tettes kinyomozásához, eddigi munkája eredményre nem vezetett.

— **Öngyilkos leány.** *Huszár János* sárbogárdi lakos hajadon leánya, *Erzsi szerelmi bánatában* lúgkőoldatot ivott.

— **Kissé furcsa.** *Pánczél Jánosné* szabadbattyányi lakos panaszfeljelentést tett *Hegyi Borbála* gyümölcsárus ellen (a *Pásztor-gyógyszerár* mellett áru), mert állítólag 8 k. 20 fillért tartalmazó pénztárcáját, mely a vékák közé gurult, nem adta vissza. Amennyiben a dolog 21-én, vagyis vásár vasárnapján történt, *kissé furcsán* hangzik a panasz, de ha megtörtént, annál szigorubb büntetést érdemel.

— **Felülfizetésekkért köszönlet.** A sár-szentmiklósi kath. olvasó kör könyvtára javára folyó kó 14-én tekeversenyen egybekötött jól sikerült júnialist tartott, mely 75—80 koronát jövedelmezett a nevezett célra. Felülfizetésekkelt a következők járultak a szép siker eléréséhez: *Kovács Béla* 2 kor., *Vény István* 1.40 kor., *N. N.* 1.40 *Nyers István*, *Strausz Ignác*, *Horváth Jenő*, 1—1 kor., *Lendvay Mihály*, *Hatala József*, *Vogl Lajos*, *Arany Béla*, *Petró János*, *Hekkei János*, *Bokor Pál* 40—40 fill., *Koncz István* 20 fill. kiknek ez uton mond köszönletet az olvasó kör *igazgatósa*.

— **Jól tájékozott tolvaj.** *Vidovits Jánosné* Kertekalja-u. 12. sz. alatti lakos bezárt lakásából 40 korona készpénzt elloptak. A szobában semmi sem volt feldulva s ez, valamint az a körülmény, hogy a tettes az ajtót a károsult kulcsával nyitotta ki — a kulcs ugyanis az egyik ablakban volt elrejtve — következtetni engedti, hogy a család és helyi viszonyokkal teljesen ismerős egyén követte el a lopást. A rendőri nyomozat eddigi eredményre nem vezetett.

— **Névváltoztatás.** *Krauz Lajos* ondódi illetőségű budapesti lakos, vezetéknévét *belügyminiszeri engedéllyel* *Katoná-ra* változtatta.

— Kimutatás a székesfejvári jótékony nőegylet saját pénztára javára május havában eszközölt általános gyűjtéséről:

(Folytatás és vége.)

Diebala Györgyné, Molnár Béláné 4—4 k. Lőrincze Elekné, dr. Eisenbarth Károlyné 3—3 k. Hang Mária, Kolonics Ferencné, dr. Hattyufy D. Pálffy Károlyné, özv. Csizmadia Józsefné, Richterné, Engelmann, Gold Ferencné, Németh Vincéné, özv. Schiffer Imréné, özv. Udvardy Jánosné, Németh Imréné, Balogh Lukácsné, Deutsch Antalné, Fiáth Györgyné, ifj. Eisenbarth Agostonné, Kutner Károlyné, Madarassy Istvánné 2—2 k. Wolf Antalné 1 k. 40 f. Juhász Jánosné, Komáromi Farkasné, Falvy Istvánné, Kaufmann Vilmosné, özv. Bernát Ignácné, Lukáts Lajosné, Tremkó Ferenc, Horváthné 1—1 k. Balog Jánosné 80 f. S. J. N. N., Weisz Jakabné, Gyurkoviczné 60—60 f. Besszerné 50 f. Premsner Mihályné, N. N., Sipos Dánielné, Peék Róza, Szalay Istvánné, Fodor Jánosné 40—40 f. N. N. 30 f. N. N., Belák Istvánné, Dénes István, N. N., Kovács Józsefné, N. N., 20—20 f. Sztancsics Istvánné, Pap Józsefné, N. N., N. N. 10—10 f. Összesen: 67 k. 40 f.

Báró Fiáth Pálné, Meran grófné, dr. Szabady Józsefné 10—10 k. Kempelen Imre, özv. Say Istvánné, Balog Ferencné 5—5 k. Dr. Say Józsefné, ifj. Löwinger Mórné, özv. gróf Pappenheim Sándorné, Kaltenecker Martonné, Fanta Adolfné 4—4 k. Burchardné, Szabó E. András, Schlamadinger Ant., Illés Károlyné, Kenessey Gyuláné, Schwarzbachné 3—3 k. Ascher Ferencné, Németh Jánosné, Kecznai Izidorné, Lakatos nővérek, Gánczy Flórisné, dr. Mészölyné, ifj. Tóth Béláné, Huszárné, Langmár Gáspárné, dr. Kégl Károlyné, Tóth Józsefné, özv. Laufenauer Józsefné, dr. Theodoroviczné, Sárkány Perencné, Gogola Józsefné, Vértessy Józsefné, Kohn Adolfné, Tóth Béláné, Schlamadinger Józsa, Weber Károlyné, Hertelendy Béláné, özv. Schmetzer Jánosné, Imrich Viktorné, Moenich Károlyné, Simonsits Lajosné, Balassa Béláné, Farkasdy Dezsőné, Mészáros Lászlóné, Szekfű, özv. Seidel Jánosné, Mayerhofer Ferencné, Kornis Boldizsárné, Nedeczky Alojzia, id. Almássy Jánosné, dr. Faludi Miksáné, Zgorzskíné 2—2 k. Hoffer Ferencné, Kunst András, Müller Mórné, Keszthelyi József, Mészáros Ferencné, Bogvay Andor, Osváth Albertné, Kálmán Vincéné, Rehorska Vilmosné, Vágó Józsefné, N. László, özv. Maron Istvánné, Makayné 1—1 k. Özv. Waiwald Györgyné, Mánér Ferencné, Klesz Gyuláné, Luriáné, Csucs Istvánné 60—60 f. Németh Sándorné, özv. Sütő Jánosné, özv. Ströbel Fülöpné, Lencsés Katalin, Jankovics János, Király Jánosné, Metykó Kálmánné, Kirner Géza, özv. Perlaky Istvánné, Balog Lipótné, Gáncs Istvánné, Pap Istvánné, N. N., N. N., Löwyiné, Weihinger dönné, N. N., Sterk Sándor, Deim Gy., Jankovics Imre, N. N., Császár Mihály, 40—40 f. Özv. Bakos Ferencné 30 f. Spizné Dvornsky Imréné, Franck József, Jámbor Mihály, Hesz Józsefné, Sárkány, Gullingerné, Kovács Györgyné, Mohácsy Ferenc, Vida Ferenc, Diósi Józsefné, N. N., Rosenberg Pálné, Réty Rozalia, Virágné, Móser Teréz 20—20 f. Mal Istvánné 12 f. Ifj. Mihályné, Antal Józsefné, Cser Istvánné, Kis István, Babotay József, Rosenzweig Lipót 10 f. Összesen: 184 k. 2 f.

Befolyt összesen: 1427 korona 72 fillér, mely kegyes adományokért a városi nagyerdemű áldozatkész közönségnek hálás köszönetet mond a **jótékony nőegylet válaszmánya.**

— Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétatéri részére.

Piaci árak:

Buza	14.50—14.80.
Rozs	12.—12.40.
Árpa	11.40—13.40.
Zab	12.—12.40.
Tengeri	13.60—

Pályázat.

A zirci apátság kegyurasága alatt levő **Előszállás-pusztán** egy nőtanító állásra pályázat nyitattik. A nőtanító a hatosztályra tervezett osztatlan népiskola lánynevelődekeit fogja tanítani, egyszerűsmind a női kézimunkára köteles oktatni.

A pályázók bélyegtelen folyamodványukat nagys. és főtiszt. Vajda Ödön zirci apát urhoz címezve legkésőbb f. é. augusztus hó 1-ig a **plebaniakivatalhoz (Előszállás. Fejérvárm.)** terjeszszék be, mellékelvén keresztelő kivonatokat, eredeti vagy hitelesített másolatul tanképesítő okiratokat, eddigi tanítói működésükről s erkölcsi viselkedésükről tanuskodó bizonyítványukat.

Megjegyezzük, hogy a tannyelv magyar, s hogy a kinevezendő nőtanító esetleg özvegy édesanyját is magához fogadhatja.

Illeték: negyedévi részletekben előlegesen fizetendő 728 kor. készpénz, ugy-szinté ötödéves korpótlék; továbbá az új iskolaépületben két szobából, konyha-és éléskamra-, padlásból álló különlakás, és kertterület, melyeknek értéke 120 kor. végtül saját használatára 8 köbmt. tűzifa, 52 kor. értékben.

Az állás f. é. szeptember hó 12-ikéig elfoglalandó. — Előszállás, 1903. jun. 22.

Mészáros Amand,
lelkész.

FRÖSCHL JÁNOS

Első székesfejvári cementáru-gyár és
beton-építkezési vállalkozó
Sz.-fejérvár, Zöldfa-u. 17. (Ácstelep.)

Ajánlja saját készítményű színes cementlapjait és beton-alagsatornáit. Templomok, konyhák, folyosók és verandák padozatának mozaikkal, cementlapokkal és betonnal való burkolását, fürdő-medencék, beton-jászolok készítését és egyéb e szakmába vágó munkálatok kivételét elvállalja.

Azonkívül raktárt tart jó minőségű portland és román cementből, különféle cserépszindelyekből és mennyezet-nádfonatból.

HIRDETÉSEK

a „**FEJÉRMEGYEI NAOLÓ**“ részére
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin-Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRŐK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRŐK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel *Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Edg, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János* műveinek kiadási joga a Franklin-Társulat kiadólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden Remekirő munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

Ezekon kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRŐK** könyvtárában: *Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferenc, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferenc, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikos Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleky László gr., Zrínyi Miklós, Népiés Lyra, Népballadák, Kurucoklétészt.*

RENDELŐ-LAP.

A Fejérmegyei Napló kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet kiadványaitól Budapest, VIII., Ullői-ut 18.

a) A „Magyar Remekirőket“ 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 0 k. utánvétellel.
b) A „Magyar Remekirőket“ és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvétellel.
c) A „Magyar Remekirőket“ és Shakspeare műveit 40 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.

d) A „Magyar Remekirőket“ Shakspeare nélkül 220 kor.-ért, fizetendő 3 kor.-ás havi részletekben.

A gyűjtemény első kötete sorozat jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat. A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet kiadvány-társaság pénztáránál Budapesten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatások kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portó-költség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletek-teret kiadvány megvásárlása és az egész mű vételára esedékesebbé válik.

A vételár első részlete az első szállításkor utánvételel.

Lakhely és kelet: .....

Név- és állás: .....

Olvasható aláírást kértünk.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.